

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

لے کے ناں میں سوہنے رب دا کراں کلام بیان
مہر محبت کرنے والا اُچا اُسدا ناں

مٹھے ڈنگ

مٹھے ڈنگ

نظمیں

غزلاں

گوتے

رضا ہمدانی

گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور

جملہ حقوق محفوظ اُن

مٹھے ڈنگ	نام کتاب
نظمیں، غزلاں، گوٹھ	موضوع
محمد متین	کمپوزنگ
ثاقب حسین	سرورق
2016ء	سال اشاعت
محمد ضیاء الدین	اہتمام اشاعت
(جنرل سیکریٹری، گندھارا ہندکو بورڈ)	
300 روپے	قیمت
گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور	مطبع
جی ایچ اے لیزر پرنٹنگ، پشاور	پرنٹر
978-969-687-024-1	ISBN No.
گندھارا ہندکو اکیڈمی، 2 چنار روڈ،	ملٹریس داپتہ
آبدھرہ، یونیورسٹی ٹاؤن پشاور	

گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور

2- چنار روڈ، آبدھرہ، یونیورسٹی ٹاؤن، پشاور

091-9218164, 9218165

www.gandharahindko.com

انتساب

محترم جناب

سائیں احمد علی پشاوری (مرحوم)

دے ناں۔۔!

ترتیب

نمبر شمار	عنوانات	صفحات
1	ہک ضروری گل (محمد ضیاء الدین)	خ
2	میں، گنگی، تو، اکھیوں آنھی	1-3
3	مُشکی زلفاں، کالیاں اکھیاں	4
4	آؤ بیٹھو۔۔۔ دو دو گلاں کریں ایں	5-7
5	قدم قدم تے، کھلرے دیکھے، سجرے ٹہنگ جوانی دے	8-10
6	ڈنگیاں، چپیاں، سدھیاں لیرکاں	11
7	گہاری اپنڑے، ہو یا، بے گہڑ، بھل جی تہرتی چھٹ گئی	12-13
8	اپنڑے سرتے سبکی لے کے	14
9	ست سہیلیاں، نکیاں وڈیاں، موتیاں جیاں	15-17
10	بیوی آس دی نیاز بھی دتی	18-19
11	میرے نغے، میرے گوڑ	20-24
12	پہنڈے کو لے سنانے پھکے	25-26
13	ٹک ٹک	27
14	میری پیونو، اللہ ساری عمر جیند ارکھے	28
15	گش تا دسو!	29
16	میں چور، تے نامیں ساداں	30
17	اُتھے بہتے اتھے نا بہہ	31-32

33-34	چھگی، محل، دو محل، چوبارے	18
35-38	سُرُوجے قد دوہرے ہو گئے	19
39	نہ کوئی گنڑاے، ناکوئی سچ آے	20
40	اپنڑے محل دے بُوے چنّے، مار کے اندر تو نہ بہو	21
41	لُو وچ تاریاں دی، میں تڑی، لپ لپ اتھر وڈولاں	22
42	موتی، پکاں وچ، پروواں	23
43-44	اتنی چھپتی، ناکر اُجلا	24
45	پہاڑاں نال پلمنڑے والے	25
46	بختاں دے وچ کالج کھل گئی	26
47	کالیاں اکھیاں دا غم کھورے	27
48-49	چارو پاسے اتھروئی، اتھرو	28
49	بچیاں وانگر پھل روپیا	29
50	بُوئی بُوئی تچے، کھڑ کھڑ ہسے، ہر ہک انگ	30
51	دُبدے بیڑے کس نے تارے	31
52	مٹھے اُتے وٹ نہ پاؤ	32
53	ہیر نما نڑی جییدی ہو گئی، زہر دے دو کھٹ پی کے	33
54	سَدھراں اُتے جم گئی کائی	34
55-56	بیٹھے سٹے، دل وی وستی اُتے، پیہہ گئے تہاڑے	35
57-58	دل وچ لیہہ گیا تلدیاں سار	36
59	ساڈے لہول کھیڈ کے ہولی	37

60	دل نو، چہر کے لیہہ گئی اے	38
60	ہسد اہسد اچھل روپتا	39
61	مال اللہ دا، حال اللہ دا	40
62-63	کتنھے کتنھے ٹھگری لاواں	41
64	عشق دے پہورے دے وچ، تیرے پیار نو، پالدی رہیاں	42
65-66	اوس دی بچھو کنڈی، سب دھانے پردھانے بتر گئے	43
67	اکھیاں دے وچ سورج چہلکے، ہونٹھاں دیوچ کوثر چھلکے	44
68	انھیاں اگے چچ نہ گئے، ڈوریاں کول نہ گا	45
69	انگ انگ تیرا، شہد دی چھٹی، تُو گئے دی پور	46
70	بر بر تنگاں، بول نہ سگاں، جیدیاں جی میں موئی	47
71	موتی ہاسے دے، گم ڈل گئے، باقی، اتھر و دیاں اپاں	48
72	نسد انسدا جو بن میرا، رور و دیوے نہائی	49
73	ہسد یاں گلایاں اُجڑ گیا، و بیڑے ہو گئے سب روٹا کے	50
74-75	ساڈی چندڑی، ساڈی جان، سوہنڑی تہرتی پاکستان	51
76	ہاسے تلکن، ہونٹھاں وچ	52
77-78	کوٹڑ آیا، کوٹڑ آیا	53
79-81	آخو: چل نی خیل!۔۔۔!	54
82	اچن چیتی دا، رکھیا میں روزہ، اچن چیت مت آٹے یار کدھرے	55

ہلکے ضروری گل

گندھارا ہندکو بورڈ پاکستان، پشور نے ہندکو زبان، ادب و ثقافت دی ترویج و ترقی سے آپڑی کوششاں دا آغاز 1993ء ایچ کیٹا تے اس قافلے دے شرکا ایچ محترم رضا ہمدانی (مرحوم) سرپرستاں دی حیثیت نال شامل اے۔ اوہ گندھارا ہندکو بورڈ دے رکن اے تے گندھارا ہندکو بورڈ دی انتظامیہ دے نال ادبی حوالے دی وجہ کر کے انہاں دے بہترین تعلقات بی اے۔ 1994ء ایچ انہاں دی وفات سی بعد گندھارا ہندکو بورڈ نے انہاں دے فرزند محترم انیس ہمدانی سی انہاں دا ہندکو داغیر مطبوعہ کلام حاصل کر کے ”نثرے نثرے“ دے ناں نال 2004ء ایچ شائع کیٹا۔ اگر رضا ہمدانی دی ہندکو شاعری دی گہل کیتی جاوے تے پتہ چلداوے کہ اوہ آپڑے دور دی ترقی پسند، جدت دے قائل تے وسیع مطالعہ رکھتیں ولی شخصیت اے۔ رضا ہمدانی دے دور ایچ ہندکو ادب ایچ صرف ہک ہی صنف مقبول خاص و عام ائی جس نوں حرفی دے ناں نال یاد کیٹا جانداوے تے اُس وخت ہندکو زبان دی زیادہ تر شاعری حرفی تے ای مشتمل ائی برے ”ہم سے زمانہ ہے، زمانے سے ہم نہیں“ دے مصداق رضا ہمدانی نے حرفی دے نال نال ہندکو غزل نوں بی رواج دتا، ہندکو ادب ایچ نویں نویں تجربات کیتے تے نویاں نویاں چیزاں نوں سامنٹیں آندا۔ انہاں دی ہک مشہور نظم ”گوگلی“ جیہڑی کہ جدت پسندی دی مثال اے۔ شاعری دے علاوہ رضا صیب نے ہندکو نثر ایچ بی تحقیق تے دیگر اصناف نوں رواج دتا۔ رضا ہمدانی نے آپڑے دور ایچ اُردو، پشتو، ادب دے فروغ دے نال نال آپڑی ماں بولی ہندکو دے ادب دی خدمت کردے ہوئے کئی کم سرانجام دتے تے انہاں دیاں اوہ لکھتاں کہ جیہڑیاں انہاں دی زندگی ایچ نی چھپی ایان اُس نوں گندھارا ہندکو بورڈ نے اشاعت دے زیور سی آراستہ کیٹا وے۔ انہاں دی مشہور ہندکو کتاب ”مٹھے ڈنگ“ دا دوسرا ایڈیشن گندھارا ہندکو ایڈمی دے تحت چھاپا گیا وے کیونکہ اس کتاب دی کوئی کاپی بی مارکیٹ ایچ دستیاب نئیگی۔

محمد ضیاء الدین

جنرل سیکریٹری، گندھارا ہندکو بورڈ پاکستان